

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA FINANSÓW

WARSZAWA, 10 kwietnia 1951 **Nr 8** Poz. 23-28

TREŚĆ:

23

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 7 kwietnia 1951 r.

w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej odnośnie inwestycji Ministerstwa Finansów, zamieszczonych w Planie Inwestycyjnym na 1951 rok.

Na podstawie zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 83 z dnia 16 marca 1951 roku w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na 1951 rok zarządzam, co następuje:

§ 1. Wprowadza się w resorcie Ministerstwa Finansów obowiązek sprawozdawczości inwestycyjnej dla inwestycji, dokonywanych w ramach Planu Inwestycyjnego na 1951 rok, według zasad zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 83 z dnia 16 marca 1951 roku i szczegółowych objaśnień o sposobie sporządzania poszczególnych raportów (Instrukcja G. U. S. na 1951 r.), oraz postanowień niniejszego zarządzenia.

§ 2. Sprawozdawczością inwestycyjną objęci są wszyscy inwestorzy resortu Ministerstwa Finansów wymienieni w części 10 Planu Inwestycyjnego na 1951 rok.

§ 3. Obowiązek składania raportów z wykonywanych inwestycji ciąży w zasadzie na inwestorach bezpośrednich, na inwestorach naczelnych oraz na inwestorze centralnym.

W odniesieniu do inwestycji planowania terenowego realizowanych przez Wydziały Finansowe Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych i w m. st. Warszawie obowiązek składania raportów, przewidziany dla inwestorów bezpośrednich, przechodzi na wyżej wymienione wydziały finansowe, jako inwestorów naczelnych.

§ 4. Inwestorem centralnym w stosunku do wszystkich inwestycji resortu jest Ministerstwo Finansów — Departament Organizacyjno-Administracyjny. Tenże Departament jest inwestorem naczelnym w stosunku do inwestycji zamieszczonych w dziale 4-ym i 12-ym Planu Inwestycyjnego na 1951 rok. Poza tym inwestorami naczelnymi są: Dyrekcja Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych, Dyrekcja Mennicy Państwowej, Biuro Organizacji Rachunkowości, Dyrekcja Powszechnej Kasy Oszczędności, Dyrekcja Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, Dyrekcja Państwowego Zakładu Emerytalnego oraz Dyrekcje: Narodowego Banku Polskiego, Banku Inwestycyjnego, Banku Rolnego, Banku Komunalnego i Banku Handlowego S. A. w Warszawie.

Ponadto inwestorami naczelnymi w planowaniu terenowym są wymienione w Planie Inwestycyjnym na 1951 rok Wydziały Finansowe Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych i w m. st. Warszawie.

Inwestorami głównymi są inwestorzy zakwalifikowani według zasad § 1 punkt 3 ustęp 3 Instrukcji G. U. S. w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na 1951 rok.

Do grupy inwestorów bezpośrednich zostają zaliczone jednostki organizacyjne, na których rzecz (a więc w których inwentarzu majątku trwałego) zostaje zapisany przyrost majątku trwałego, uzyskany w wyniku działalności inwestycyjnej lub ich dyrekcje budowy. (§ 18, rozdz. 4 Instrukcji P. K. P. G. Nr 21, dla sporządzania Planu Inwestycyjnego na 1951 rok, oraz § 1 punkt 3 ustęp 1-szy Instrukcji G. U. S. w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na 1951 rok).

§ 5. Wszyscy inwestorzy, wymienieni w § 3 niniejszego zarządzenia, obowiązani są do sporządzania raportów na formularzach ustalonych Instrukcją G. U. S., stanowiącą załącznik zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 83 z dnia 16 marca 1951 r., oraz zgodnie z objaśnieniami do powyższej instrukcji o sposobie wypełniania poszczególnych raportów.

§ 6. Nakłada się obowiązek na inwestorów bezpośrednich, których tytuły inwestycyjne zostały zaliczone do grupy II-ej, przesyłania dodatkowo 1 (jednego) kompletu raportów (5-go) pod adresem Ministerstwa Finansów — Departament Organizacyjno-Administracyjny, jako inwestora centralnego, niezależnie od obowiązku przesyłania kompletów raportów inwestycyjnych odbiorcom, wymienionym w § 3 punkt 5a Instrukcji G. U. S. w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na 1951 r.

§ 7. Inwestorzy naczelni: Dyrekcja Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych, Dyrekcja Mennicy Państwowej, Dyrekcja Państwowego Zakładu Emerytalnego i Dyrekcja Banku Handlowego S. A. w Warszawie — z uwagi na okoliczność, iż realizują w 1951 r. tylko po jednym tytule inwestycyjnym, oraz inwestorzy naczelni objęci planowaniem terenowym, tj. Wydziały Finansowe Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych i w m. st. Warszawie — zwolnieni są od obowiązku sporządzania raportów zbiorczych. Inwestorzy ci wykonują sprawozdawczość inwestycyjną na formularzach przewidzianych dla inwestorów bezpośrednich, z adnotacją u góry formularza „zamiast raportu zbiorczego", przy zachowaniu obowiązku nadsyłania również i analiz, w myśl § 2 punkt 2 i § 7 punkt 6 Instrukcji G. U. S. na 1951 r., oraz wykonywaniu wszystkich innych postanowień, wynikających z tejże instrukcji, odnoszących się do inwestorów naczelnych.

§ 8. Czynności inwestorów głównych w planowaniu terenowym, przewidziane w Instrukcji G. U. S., spełniają Wydziały Finansowe Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych i w m. st. Warszawie, niezależnie od wykonywania obowiązków inwestorów naczelnych.

§ 9. Nakłada się na inwestorów naczelnych obowiązek wykonania postanowień, zawartych w § 7 punkt 8 Instrukcji G. U. S. w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na 1951 rok — w terminie do dnia 12 kwietnia 1951 roku. Odpisy wysłanych wykazów należy równocześnie nadesłać Ministerstwu Finansów — Departament Organizacyjno-Administracyjny.

§ 10. Inwestorzy naczelni: Dyrekcja Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych oraz Dyrekcja Mennicy Państwowej zobowiązani są do zamieszczania danych w dz. III (formularz IP-1) o zakupach realizowanych w kwartale sprawozdawczym — jednostkowo (imiennie) a nie grupowo.

§ 11. W kwartalnych raportach o ukończeniu inwestycji według wzoru IP-1 wszyscy inwestorzy objęci Planem Inwestycyjnym na 1951 rok winni stosować w dziale IV — rubryki 4, 5 i 6 — następujące jednostki miary w oddzielnych wierszach z tym, że specyfikacja ta nie odnosi się do rubryk 7 i 8-ej, których wartości winny być wykazywane w jednej sumie dla całego zadania inwestycyjnego — oddzielnie dla planowanego i oddzielnie dla uzyskanego:

a) dla inwestycji budownictwa administracyjnego: rozmiar w mtr^3 (kubaturę oddanej części obiektu), jej powierzchnię użytkową w mtr^2, ilość izb) w tym sal kasowych, konferencyjnych, skarbców itp.), oddzielnie izb pełnych i pomieszczeń półizbowych oraz liczbę praco-miejsc;

b) dla inwestycji budownictwa mieszkaniowego: kubaturę i powierzchnię użytkową, jak w punkcie a) oraz liczbę izb (oddzielnie izb pełnych i pomieszczeń półizbowych);

c) dla Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych i Mennicy Państwowej: kubaturę i powierzchnię użytkową (jak w punkcie a), ilość pokoi (oddzielnie izb pełnych i pomieszczeń półizbowych — w tym sal przemysłowych i konferencyjnych, skarbców itp.), oraz liczbę roboczo-godzin.

Zamiast liczby roboczo-godzin można podać inny wskaźnik efektu gospodarczego, o ile jest on wyraźnie ustalony i przewidziany w odrębnych zarządzeniach Ministerstwa Finansów.

§ 12. Dla wszystkich raportów, analiz i innych sprawozdań inwestycyjnych ustala się stopień poufności jako: „Dla użytku służbowego", z wyjątkiem Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych i Mennicy Państwowej, których raporty wymagają zaopatrzenia klauzulą „Poufne".

§ 13. Ministerstwo Finansów powiadomi w terminie do dnia 12 kwietnia 1951 r. tych inwestorów, odnośnie których ma zastosowanie postanowienie § 3 punkt 5c Instrukcji G. U. S. w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na 1951 rok.

§ 14. Ustala się następujące terminy przesyłania raportów:

1. dla raportów miesięcznych i kwartalnych:

a) przez inwestorów bezpośrednich — do dnia 5-go po upływie miesiąca lub kwartału sprawozdawczego,

b) przez inwestorów naczelnych — do dnia 10-go po upływie miesiąca lub kwartału sprawozdawczego;

2. dla kwartalnych analiz z przebiegu wykonania Planu Inwestycyjnego:

a) przez inwestorów bezpośrednich — do dnia 10-go po upływie kwartału sprawozdawczego,

b) przez inwestorów naczelnych — do dnia 15-go po upływie kwartału sprawozdawczego.

Komplety raportów, o których mowa w § 12 punkt 3 Instrukcji G. U. S. w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na 1951 rok winny być przesyłane przez inwestorów naczelnych w takim terminie, aby mogły być otrzymane przez Ministerstwo Finansów — Departament Organizacyjno-Administracyjny i Państwową Komisję Planowania Gospodarczego — Departament Inwestycji — najdalej do dnia 10 po upływie miesiąca lub kwartału sprawozdawczego.

Pierwsze raporty, obejmujące działalność od dnia 1 stycznia do dnia 31 marca 1951 r., należy sporządzić jako sprawozdanie za miesiąc marzec 1951 roku i przesłać w m-cu maju 1951 r. w wymienionych wyżej terminach, wraz z raportami i analizami za I-szy kwartał 1951 r. (IP1 i IZ2), równocześnie z odrębnymi raportami za m-c kwiecień 1951 r.

§ 15. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1951 roku.

W odniesieniu do inwestycji zamieszczonych w części 10 Planu Inwestycyjnego na 1951 rok traci moc obowiązującą zarządzenie z dnia 27 kwietnia 1950 r. (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 12 z dnia 5 maja 1950 r., poz. 71).

Minister Finansów K. Dąbrowski

24

OKÓLNIK

z dnia 27 marca 1951 r.

w sprawie wyjaśnienia wątpliwości co do księgowań, wynikających z akcji nakładczej. Nr PM. 24049/1/50.

W związku z wątpliwościami w sprawie księgowań, wynikających z tzw. akcji nakładczej — Ministerstwo Finansów wyjaśnia, co następuje:

W prowadzących księgi handlowe przedsiębiorstwach przemysłowych i usługowych (rzemieślniczych) przyjęcie w ramach tzw. akcji nakładczej do przerobu lub obróbki wszelkiego rodzaju towarów i przedmiotów oraz oddanie nakładcy — zleceniodawcy po dokonanym przerobie lub obróbce powinno być ujawnione — stosownie do postanowienia § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 grudnia 1949 r. o księgach handlowych i podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 502) codziennie w miarę przyjęcia lub oddania pod względem ilościowym w księgach ewidencyjnych. Ujawnianie w księgach handlowych wartości towarów i przedmiotów przyjętych od nakładcy — zleceniodawcy oraz oddanych jemu po dokonanym przerobie lub obróbce — nie jest wymagane obowiązującymi przepisami o księgach handlowych. Jednakże wszelkie zdarzenia, związane z wykonywaniem zlecenia przerobu lub obróbki, j. np. zakup i zużycie materiałów pomocniczych, wypłata robocizny, ponoszenie ogólnych kosztów wytwarzania i administracji itp., powinny być księgowane zgodnie z przepisami działu I rozp. księg., a w zakresie rozrachunków finansowych (zarachowania i realizacji wynagrodzenia) z tytułu świadczonych usług przerobu lub obróbki księgowość powinna zawierać oddzielne konta nakładców — zleceniodawców z podaniem imienia, nazwiska (nazwy firmy) i adresu (§ 11 ust. 1 rozp. księg.).

Należy przy tym mieć na uwadze, że — zgodnie z zasadami księgowości oraz przez analogię do przepisów o księgowaniu towarów komisowych (§ 13 ust. 3 rozp. księg.) — wszelkiego rodzaju obce towary i przedmioty, zarówno nieprzerobione (nieobrobione), jak i częściowo lub całkowicie przerobione (obrobione), a nie przekazane nakładcy — zleceniodawcy do końca okresu rachunkowego, — powinny być według stanu z końca ostatniego dnia danego okresu rachunkowego wprowadzone ilościowo w odrębnych pozycjach do inwentarza oraz wykazane symboliczną wartością w odrębnych pozycjach pozabilansowych.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

25

OKÓLNIK

z dnia 27 marca 1951 r.

w sprawie obowiązku podatkowego kolporterów Państwowego Przedsiębiorstwa Kolportażu „Ruch" w zakresie podatku obrotowego i jego zgłaszania. Nr PM. 4090/1/51.

Mając na względzie, że Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch" z siedzibą w Warszawie spełnia działalność kolportażową również w roku 1951 przez działających na rachunek własny zarejestrowanych w tym przedsiębiorstwie sprzedawców dzienników, czasopism, wydawnictw periodycznych i wszelkich innych artykułów wymienionego przedsiębiorstwa oraz, że niektórzy z tych sprzedawców prócz artykułów przedsiębiorstwa „Ruch" prowadzą również sprzedaż artykułów pochodzących od innych dostawców, Ministerstwo Finansów, biorąc pod uwagę zadania, jakie postawione zostały przed Państwowym Przedsiębiorstwem Kolportażu „Ruch" na rok 1951, celem usunięcia wątpliwości i ustalenia jednolitych zasad opodatkowania podatkiem obrotowym zarejestrowanych sprzedawców przedsiębiorstwa „Ruch", tudzież zgłaszania przez nich obowiązku podatkowego w tymże podatku, zarządza, co następuje:

Zarejestrowany sprzedawca Państwowego Przedsiębiorstwa Kolportażu „Ruch" obowiązany jest uzyskać na każdy oddzielny zakład w rozumieniu § 17 pkt 1 rozp. Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 1951 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów dekretu o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 43) jedną tylko kartę rejestracyjną, która powinna zawierać wyraźną wzmiankę, że sprzedawca dokonuje sprzedaży dzienników, czasopism, wydawnictw periodycznych i innych artykułów przedsiębiorstwa „Ruch".

W przypadku sprzedaży towarów pochodzących od innych dostawców (np. Polskiego Monopolu Tytoniowego), okoliczność ta powinna być również na tej karcie zaznaczona z wymienieniem rodzajów sprzedawanych towarów. Jeżeli tego dotychczas nie uczyniono, należy w odniesieniu do uzyskanych już na rok 1951 kart umieścić na nich odpowiednią wzmiankę na wniosek sprzedawcy, złożony w terminie do dnia 1 maja 1951 r.

Zarejestrowany sprzedawca z tytułu wymienionej działalności bez względu na to, czy sprzedaż odbywa się z kiosków, czy też z pomieszczeń zamkniętych innego rodzaju (sklepów), będących własnością przedsiębiorstwa „Ruch", bądź też zarejestrowanych sprzedawców, obowiązany jest uiścić opłatę za kartę rejestracyjną

w wysokości zł 90, przewidzianej w art. 72, pkt 1, lit. c dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 56 z 1950 r. poz. 506).

Obrót zarejestrowanych sprzedawców z tytułu sprzedaży artykułów przedsiębiorstwa „Ruch" należy ustalać na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych przedsiębiorstwa „Ruch" w wysokości różnicy pomiędzy ceną nabycia tych artykułów, a ceną sprzedażną.

Wykonywane przez sprzedawców świadczenia, polegające na sprzedaży towarów pochodzących od innych dostawców, podlegają opodatkowaniu podatkiem obrotowym na zasadach ogólnych.

Podatek dochodowy podatnicy objęci niniejszym okólnikiem obowiązani są opłacać na zasadach ogólnych. Dochód osiągnięty ze sprzedaży artykułów przedsiębiorstwa „Ruch" należy obliczać od obrotów, ustalonych w myśl zasad niniejszego okólnika przy zastosowaniu do tych obrotów norm zyskowności netto przewidzianych dla świadczeń usług w myśl okólnika Ministerstwa Finansów z dnia 27. X. 1950 r. Nr PM. 15399/1/50 ustanawiającego górną granicę wspomnianej normy szacunkowej zysku netto do 50% obrotu.

Terminy wpłacania zaliczek miesięcznych na podatek obrotowy i podatek dochodowy odracza się podatnikom, objętym niniejszym okólnikiem, do dnia 20 każdego miesiąca.

Sprzedawców zarejestrowanych w przedsiębiorstwie „Ruch" dokonujących sprzedaży wyłącznie artykułów przedsiębiorstwa „Ruch" oraz dokonujących również sprzedaży artykułów pochodzących od innych dostawców — zwalnia się z urzędu (bez obowiązku składania indywidualnych podań) od obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych, jeżeli obowiązek ten wypływa z przepisu rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 grudnia 1949 r. o księgach handlowych i podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 502).

Państwowe Przedsiębiorstwo Kolportażu „Ruch" obowiązane jest:

1) w terminie do dnia 15 kwietnia 1951 r. uzupełnić, zaktualizować i przesłać terytorialnie właściwym Prezydiom powiatowych (miejskich) Rad Narodowych (Wydziały, Oddziały Finansowe) wykazy zarejestrowanych w przedsiębiorstwie sprzedawców, zawierające nazwisko, imię i miejsce zamieszkania sprzedawcy, miejsce i charakter sprzedaży oraz zawiadamiać właściwe Prezydium Rady Narodowej (Wydział, Oddział Finansowy) w 7-mio dniowym terminie o wszelkich zmianach zachodzących w wykazie,

2) wydawać w powyższych terminach zarejestrowanym w przedsiębiorstwie sprzedawcom zaświadczenia zawierające dane, o których mowa w pkt 1,

3) przesyłać właściwym terytorialnie Prezydiom Rad Narodowych (Wydziałom, Oddziałom Finansowym) dane, dotyczące dokonanych przez sprzedawców obrotów podlegających opodatkowaniu w myśl zasad niniejszego zarządzenia — w terminie do dnia 20 każdego miesiąca.

Za Ministra Finansów
Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

26

OKÓLNIK

z dnia 28 marca 1951 r.

w sprawie kwalifikacji podatkowej różnic z przerachowania w związku ze zmianą systemu pieniężnego Nr PM. 2045/1/51.

Nawiązując do § 3 instrukcji Ministra Finansów z dnia 30 października 1950 r. w sprawie księgowego ujęcia w rachunkowości podatników, nie będących podmiotami gospodarki uspołecznionej, przerachowań, wynikających ze zmiany systemu pieniężnego (Monitor Polski Nr A-118, poz. 1466) — Ministerstwo Finansów wyjaśnia, że saldo konta „Różnice z przerachowania" nie stanowi — w myśl art. 14 pkt 3 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 414) — kosztu uzyskania przychodu.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

27

OKÓLNIK

z dnia 29 marca 1951 r.

w sprawie opodatkowania nabycia praw majątkowych z najmu mieszkań służbowych i pracowniczych. Nr PM. 3100/4/51.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 257) normuje sprawę przydziału i używania mieszkań służbowych i pracowniczych, ustalając pojęcie mieszkania służbowego i pracowniczego oraz określając uprawnienie pracodawcy do dokonania przydziału mieszkania i żądania jego zwolnienia w przypadkach przewidzianych w §§ 8, 9 i 12. W sprawie zasadniczych praw i obowiązków wynajmującego i najemcy, wynikających ze stosunku powstałego z realizacji udzielonego przydziału, w myśl § 1 rozporządzenia, stosuje się przepisy k. z. oraz przepisy o. najmie lokali co do wysokości czynszu i innych opłat związanych z używaniem lokali mieszkalnych.

W myśl § 5 ust. 1 powołanego rozporządzenia uprawnienie do zajęcia mieszkania służbowego (§ 2) lub mieszkania pracowniczego (§ 3) uzyskuje pracownik na podstawie pisemnego przydziału dokonanego przez pracodawcę. Pisemny przydział lokalu (wzory podaje okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 25. X. 1950 r. Monitor Polski Nr A-118, poz. 1464), analogicznie do przydziału wydanego przez władzę kwaterunkową, **nie skutkuje jednak nabycia praw majątkowych**, gdyż uprawnia określoną w tym piśmie osobę wyłącznie do objęcia lokalu w posiadanie. Natomiast stosunek najmu powodujący powstanie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nabycia praw majątkowych, jako skutkujący nabycie prawa używania mieszkania i jego urządzeń oraz obciążający najemcę obowiązkiem płacenia czynszu i świadczeń, zawiązuje się po uzyskaniu przydziału:

a) bądź z samego prawa z chwilą objęcia lokalu, bądź

b) na podstawie umowy najmu zawartej między zarządcą nieruchomości a najemcą.

Opodatkowanie tego nabycia następuje bądź w oparciu o kwit czynszowy zgodnie z §§ 13 i 21 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8. XI. 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 468) i wytycznymi zawartymi w Cz. XIII—XVII okólnika z dnia 25. VIII. 1949 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 32, poz. 211) jeżeli pozostałe warunki najmu nie zostaną stwierdzone pismem, bądź też przez uiszczenie podatku od umowy.

Dotyczy to również przypadków gdy stosunek najmu, zawiązany poprzednio między wynajmującym a najemcą, ulega obecnie zmianie w oparciu o przepisy powołanego rozporządzenia z dnia 21. VI. 1950 r. W myśl bowiem przepisu § 24 tego rozporządzenia z dniem 6 lipca 1950 r. straciły moc obowiązującą wszelkie postanowienia umów dotyczących przedmiotów unormowanych tym rozporządzeniem, wobec czego dotychczasowy stosunek najmu wygasł z dniem 6 lipca 1950 r. i w jego miejsce powstaje nowy stosunek najmu stwierdzony nową umową lub kwitem czynszowym.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

28

OKÓLNIK

z dnia 3 kwietnia 1951 r.

w sprawie wykładni (IV) przepisów dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 r. o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 72), zmienionego dekretem z dnia 27 lipca 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 333) Nr PM. 23464/4/50.

W związku z wątpliwościami, nasuwającymi się przy stosowaniu dekretu o nadzwyczajnym podatku od wzbogacenia wojennego z Dz. II — Ministerstwo Finansów śladem wykładni III z dnia 18 lipca 1950 r. (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 18, poz. 117) wyjaśnia, co następuje:

Do art. 13 ust. 1.

1. Z przepisu art. 13 ust. 1 w powiązaniu z przepisem ust. 2 tegoż artykułu wynika, że w przypadku wygaśnięcia zobowiązania pieniężnego w okresie od dnia 1 lipca 1945 r. do dnia wejścia w życie dekretu, tj. do dnia 6 sierpnia 1949 r. przez spłatę **w sumie nominalnej** obowiązek podatkowy **ciąży tylko na dłużniku.**

Zgodnie z powyższą zasadą, w razie wygaśnięcia po dniu 30 czerwca 1945 r. do dnia 6 sierpnia 1949 r. zobowiązania pieniężnego, zabezpieczonego hipoteką na nieruchomości, przez spłatę w sumie nominalnej, następnie sprzedania nieruchomości, lecz nie wykreślenia hipoteki z księgi wieczystej — obowiązek podatkowy ciąży bądź wyłącznie na osobie, będącej przed wygaśnięciem zobowiązania pieniężnego właścicielem nieruchomości i zarazem dłużnikiem osobistym, bądź na dłużniku osobistym i ostatnim przed wygaśnięciem zobowiązania pieniężnego właścicielu nieruchomości jako dłużniku rzeczowym, jeżeli zobowiązanie pieniężne zostało zabezpieczone hipoteką na nieruchomości, nie będącej własnością dłużnika osobistego. Natomiast obowiązek podatkowy nie ciąży na nabywcy nieruchomości, który nieruchomość nabył wolną od długów, wobec bowiem spłaty zobowiązania przed zbyciem nieruchomości osoba nabywcy w dniu nabycia nieruchomości nie była już dłużnikiem, nawet rzeczowym, ponieważ wskutek wygaśnięcia wierzytelności, wygasła również hipoteka (art. 221 pr. rzecz.), istnienie zaś hipoteki w dniu nabycia nieruchomości dowodzi jedynie niezgodności stanu faktycznego ze stanem prawnym.

Zaznacza się, że jeżeli dłużnik osobisty, bądź dłużnik rzeczowy posiada wymogi, przewidziane w art. 14 ust. 1 pkt 6 lub 7 i ust. 2 oraz w § 2 zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 marca 1950 r. (Monitor Polski Nr A-27, poz. 319), wówczas nie podlega opodatkowaniu, jako korzystający z podmiotowego zwolnienia.

Przykład:

Osoba A zaciągnęła przed dniem 31 sierpnia 1944 r. zobowiązanie pieniężne, które zabezpieczyła na swojej nieruchomości. Zobowiązanie to do dnia 30 czerwca 1945 r. nie wygasło. Osoba A w 1946 r. spłaciła powyższe zobowiązanie, lecz hipoteki z księgi wieczystej nie wykreśliła. W 1948 r. powyższa nieruchomość, wolna od długów i ciężarów została sprzedana osobie B, która z kolei nieruchomość tę sprzedała w stanie w jakim ją nabyła osobie C, a ta następnie sprzedała osobie D, która w dniu powstania obowiązku podatkowego, tj. w dniu 15 września 1949 r. była i jest nadal właścicielką tejże nieruchomości z tym, że wpis zabezpieczający zobowiązanie pieniężne nie został wykreślony z księgi wieczystej.

W myśl powyższej wykładni podatnikiem jest wyłącznie osoba A.

2. Zasadę podaną w ustępie poprzedzającym należy stosować odpowiednio w przypadku, gdy zobowiązanie pieniężne zabezpieczone hipoteką na nieruchomości zostało po dniu 30 czerwca 1945 r. do dnia 6 sierpnia 1949 r. spłacone w sumie nominalnej, wykreślone z księgi wieczystej, a następnie nieruchomość jako wolna od długów i ciężarów przeszła w drodze spadku na spadkobierców. W tym przypadku obowiązek podatkowy ciąży bądź wyłącznie na spadkodawcy, tj. na osobie, która przed wygaśnięciem zobowiązania była właścicielem nieruchomości obciążonej hipoteką i zarazem dłużnikiem osobistym, bądź na spadkodawcy i dłużniku osobistym, jeżeli zobowiązanie było zabezpieczone hipoteką na nieruchomości, nie będącej własnością dłużnika osobistego.

Sprawa doręczenia nakazu płatniczego i zagadnienie odpowiedzialności za podatek spadkobierców zostanie uregulowana wykładnią do dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 452).

Do § 2 pkt 2 zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 marca 1950 r. (Monitor Polski Nr A-27, poz. 319).

Nie korzysta z podmiotowego zwolnienia od podatku, przewidzianego w § 2 pkt 2 powołanego wyżej zarządzenia Ministra Skarbu, małżonek, będący dłużnikiem osobistym bądź tylko dłużnikiem rzeczowym i właścicielem budynku do 8 izb, jeżeli drugi małżonek sądownie nierozłączony i pozostający we wspólności gospodarczej jest właścicielem odrębnego budynku, a oba budynki obejmują łącznie ponad 8 izb.

Do § 2 pkt 4 zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 marca 1950 r. (Monitor Polski Nr A-27, poz. 319).

Nie korzysta z podmiotowego zwolnienia, przewidzianego w § 2 pkt 4 powołanego zarządzenia Ministra Skarbu, dłużnik należący do osób wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 6 lub 7 oraz § 2 pkt 1—3 zarządzenia, będący właścicielem placu niezabudowanego o obszarze ponad 1000 mtr^2 pomimo, że właściwy wydział (referat) budownictwa stwierdzi, że pod budynki przeznaczony jest tylko obszar 1000 mtr^2, pozostały zaś obszar bądź przeznaczony jest na podwórko, dojazd, ogródek itp., bądź przewidziany jest w planie zabudowania przestrzennego — na cele publiczne.

Do art. 12 i art. 30.

1. Przepisy pod. wzbog. nie mają zastosowania do wzbogacenia wynikającego z regulacji zobowiązania pieniężnego ciążącego na nieruchomościach w formie hipoteki łącznej, jeżeli to zobowiązanie pieniężne zostało zaciągnięte przez przedsiębiorstwo, które podlega przepisom ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17). W tych bowiem przypadkach, zgodnie z zapowiedzią zawartą w zdaniu końcowym art. 30, opodatkowanie wzbogacenia wynikającego z regulacji zobowiązania pieniężnego unormują oddzielne przepisy.

Przykład:

Przedsiębiorstwo A zaciągnęło zobowiązanie, które zabezpieczyło hipoteką na własnej nieruchomości oraz w formie hipoteki łącznej — na innych nieruchomościach B i C. Przedsiębiorstwo A podlega przepisom ustawy „o nacjonalizacji". Zgodnie z art. 30 — przepisy pod. wzbog. nie dotyczą wzbogacenia z regulacji zobowiązania pieniężnego ciążącego na tym przedsiębiorstwie, jak i również tego samego zobowiązania ciążącego w formie hipoteki łącznej na nieruchomościach B i C.

2. Zasadę podaną w ustępie poprzedzającym należy stosować odpowiednio do przypadków hipoteki zwykłej (art. 190 § 1 pr. rzecz.), tj. gdy zobowiązanie zaciągnęło przedsiębiorstwo, później znacjonalizowane (dłużnik osobisty), hipotekę (zwykłą) zaś dała osoba trzecia (dłużnik rzeczowy).

Minister Finansów K. Dąbrowski

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumerata wynosi: rocznie — zł 60; półrocznie — zł 33; kwartalnie — zł 18.
Należność za prenumeratę należy wpłacać z góry na 15 dni przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego na konto czekowe Administracji Dz. Urz. Min. Finansów w P. K. O. w Warszawie Nr I-4428/416.
Inne ogłoszenia — zł 2,70 za 1 mm szerokości jednej szpalty.
Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji.

Cena zł 0,90

Druk. PWPW. Warszawa, ul. Sanguszki 1. Zam. 14515. 2-B-29211. 12.500.